

Vrouwen, wakker worden!

Uit onderzoeken komt het steeds weer naar voren: mensen kijken onvoldoende vooruit als het om financiële zaken gaat. En vooral vrouwen – die zich toch al vaak in een financieel kwetsbare positie bevinden – hebben nogal eens een veel te rooskleurig beeld van hun toekomst. Volgens **Marie-Louise Voors**, manager Duurzaamheid en Delta Lloyd Foundation, is het tijd om de kop uit het zand te halen en financieel slimmer en vaardiger te worden.

Drie miljoen vrouwen in Nederland zijn niet in staat om zelfstandig in hun levensonderhoud te voorzien. Ze hebben geen eigen inkomen, ze hebben wel een baantje maar verdienen minder dan het minimumloon. Of ze zitten in de bijstand. Liefst de helft van alle vrouwen tussen de vijftien en 65 jaar is feitelijk financieel afhankelijk van een partner, de overheid of

in dit onderzoek vindt het weliswaar belangrijk om een eigen inkomen te hebben, maar zij bedoelen daarmee vaak iets anders dan economische zelfstandigheid. Het is het klassieke onderscheid tussen 'mannengeld' en 'vrouwengeld': de inkomsten van een man worden beschouwd als gezamenlijke inkomsten en de inkomsten van een vrouw meer als budget voor haarzelf.

// Je financieel onafhankelijk voelen is iets anders dan financieel onafhankelijk zijn //

familie. Daarmee bevindt zich een ontstellend groot aantal vrouwen in een financieel bijzonder kwetsbare positie. Bij levensgebeurtenissen als scheiden, werkloosheid, arbeidsongeschiktheid en pensionering komen ze ernstig in de problemen. En ze hebben onvoldoende kennis en vaardigheden om daar iets tegen te doen.

GEEN RISICOBESEF

Hoe groot de groep vrouwen is die in een financieel kwetsbare positie zit, bleek uit onderzoek naar Vrouwen en financiële zelfredzaamheid dat E-Quality in 2010 in opdracht van Delta Lloyd Foundation uitvoerde. Uit het in 2013 uitgevoerde vervolgonderzoek Vrouwen en financiën. Van roze wolk naar financieel bewustzijn wordt duidelijk dat de niet-economisch zelfstandige vrouwen zich ook weinig bewust zijn van de financiële consequenties van keuzes die ze in het leven maken.

Ze lijken niet te beseffen welke risico's ze lopen en hebben een veel te rooskleurig beeld van hun situatie. Zo ziet het merendeel van deze financieel afhankelijke vrouwen zichzelf juist als financieel onafhankelijk: een beperkt eigen inkomen blijkt hiervoor vaak voldoende. Maar je financieel onafhankelijk voelen is iets anders dan financieel onafhankelijk zijn. Ruim 80 procent van de vrouwen

Daarnaast verwachten veel vrouwen niet dat hen iets vervelends kan overkomen zoals scheiding, werkloosheid of ziekte. Vooral het vertrouwen in de eigen relatie blijkt groot: ze beschouwen het als een motie van wantrouwen om te denken over scheiding of uit elkaar gaan. Laat staan om erover te praten: dat wordt als onromantisch ervaren. "Als je daar mee bezig gaat betekent dat al dat je niet goed in je huwelijk zit", zegt één van de geïnterviewde vrouwen. De meeste vrouwen met partner hebben dus ook geen maatregelen genomen om een eventuele inkomsterugval te ondervangen. Ze hebben hier überhaupt nog nooit bij stilgestaan, of denken dit te zijner tijd wel te regelen, bijvoorbeeld door (meer) te gaan werken.

Deze vrouwen zien dan ook weinig risico in het gebrek aan financieel overzicht binnen een relatie. Veel van hen maken geen concrete financiële afspraken met hun partner: 77 procent vindt dat afspraken niet nodig zijn, omdat dit vanzelf goed gaat. Bovendien zijn sommige vrouwen weinig betrokken bij de financiën in het huishouden. En dat heeft weer te maken met een gebrek aan financieel

// Kans is groot dat deze vrouwen
op een dag ruw van hun roze wolk
worden gestoten //

zelfvertrouwen: ze leunen voor hun financiële zaken sterk op hun partner of iemand in hun omgeving, omdat ze denken dat zij dit zelf niet kunnen. En ze doen geen moeite hun financiële vaardigheden en kennis vergroten.

LEGE HANDEN

Wie kijkt naar de cijfers over maatschappelijke ontwikkelingen, weet dat de kans groot is dat deze financieel afhankelijke vrouwen op een dag ruw van hun roze wolk zullen worden gestoten. We weten immers dat een op de drie huwelijken strandt en twee derde van de samenwonende stellen uit elkaar zal gaan. Ook is bekend dat vrouwen er bij een scheiding flink in inkomen op achteruit zullen gaan: met gemiddeld 23 procent (mannen gaan er bij scheiding juist 7 procent op vooruit).

Delta Lloyd Foundation heeft als doel financiële zelfredzaamheid en financieel bewustzijn te bevorderen van kwetsbare groepen in de samenleving. Met inzet van de kennis en vaardigheden van medewerkers van Delta Lloyd geeft de stichting voorlichting en onderwijs en zet zij projecten op. Ook worden hulpverlenende instanties financieel ondersteund en wordt er op vele manieren maatschappelijke aandacht gevraagd voor dit onderwerp. Meer info op: www.deltalloydfoundation.nl.

Het resultaat van het rooskleurige kortetermijndenken van vrouwen wordt tegen het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd helemaal pijnlijk duidelijk: van de Nederlanders die nu tussen de zestig en 65 jaar oud zijn, is de gemiddelde pensioenopbouw van mannen vijf keer zo hoog als die van vrouwen.

Veel vrouwen staan uiteindelijk bij ingrijpende levensgebeurtenissen met lege handen. En hebben

dan onvoldoende kennis en vaardigheden om dat op te lossen. Ze zijn onzeker over financiële zaken, ze hebben geen of te weinig werkervaring, ze hebben niet geleerd werk en zorg voor kinderen te combineren, ze hebben geen inzicht in wat ze kunnen en wat ze waard zijn. Vrouwen zullen zich beter bewust

// Vrouwen oplossingen aanreiken om de eigen financiën aan te pakken en regie over het eigen leven te krijgen //

moeten worden van de kwetsbare positie waarin ze zich bevinden. Ze zullen onder ogen moeten zien dat financiële beslissingen een enorme impact op hun leven hebben en dat het dus erg belangrijk is dat ze zich verdiepen in hun eigen financiële huishouding. Delta Lloyd Foundation wil daar zoveel mogelijk een bijdrage aan leveren, door vrouwen te helpen financieel slimmer en vaardiger te worden.

FINANCIËLE ZELFREDZAAMHEID

Volgens het onderzoek *Vrouwen en financiën* zijn er drie belangrijke factoren die een rol spelen als het gaat om de financiële zelfredzaamheid van niet-economisch zelfstandige vrouwen te vergroten. Allereerst zal het besef van de eigen inkomenspositie en de financiële afhankelijkheid daarin groter moeten worden. Delta Lloyd Foundation ondersteunt bijvoorbeeld Women Inc, een vrouwennetwerk dat met allerlei activiteiten – van workshops en festivals tot het agenderen van belangrijke thema's, zoals 'vrouwen en geld' – de bewustwording bij vrouwen over hun situatie vergroot, ook op het gebied van geld en inkomen.

Een tweede belangrijke factor is het vergroten van de risicoperceptie van vrouwen. oorlichtingscampagnes kunnen daarbij een grote rol spelen. Roep vrouwen op de kop uit het zand te halen en verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen financiële toekomst. Maak duidelijk aan vrouwen welke risico's zij lopen.

Het vergroten van het financieel zelfvertrouwen is een derde belangrijke factor. Bijvoorbeeld door financiële opvoeding, door financiële informatie en financiële producten minder complex te maken, door praktische hulp. Een goed voorbeeld van het laatste is de door Delta Lloyd Foundation mogelijk gemaakte cursus Regel 't (www.regel-t.nl). Dit is een financiële

gedragstraining voor vrouwen waarbij het financiële zelfvertrouwen wordt versterkt en concrete oplossingen worden aangereikt om de eigen financiën aan te pakken en zo regie over het eigen leven te krijgen, nu en in de toekomst. Volgens trainers Annemarie Reintjes en Denise Land komen vrouwen tijdens hun cursussen vaak al snel tot de ontdekking dat financiële zaken helemaal niet zo ingewikkeld zijn als ze denken. Ze merken steeds weer dat vrouwen zichzelf onderschatten. En constateren dat vrouwen ook pluspunten hebben die ze juist goed kunnen inzetten: ze kunnen goed organiseren en zijn secuur.

Zet dus die roze bril af, heb vertrouwen in jezelf en ga aan het werk. Financiële zelfredzaamheid en financieel bewustzijn is voor iedereen in onze samenleving essentieel, en zeker voor vrouwen. ■■

BRONNEN

Vrouwen en financiën (2013) en *Meiden & later* (2012). Beide onderzoeken werden uitgevoerd in opdracht van Delta Lloyd Foundation.

CIJFERS

- Drie miljoen vrouwen in Nederland zijn niet economisch zelfstandig – ze verdienen minder dan 70 procent van het minimumloon.
- De helft van alle vrouwen tussen de vijftien en 65 jaar is financieel afhankelijk van een partner, de overheid of familie.
- Dertig procent van de vrouwen met partner en kinderen vindt het niet belangrijk om een eigen inkomen te hebben.
- Eén op de drie huwelijken eindigt in scheiding.
- Bij echtscheiding gaan vrouwen er gemiddeld 23 procent in inkomen op achteruit.
- De groep alleenstaande ouders in de bijstand bestaat voor 95 procent uit vrouwen.
- Meisjes van 13 tot 17 jaar verwachten later 3.000 euro netto per maand te gaan verdienen, net als jongens.
- Maar 30 procent van de meisjes verwacht niet haar eigen geld te gaan verdienen en rekent op financiële ondersteuning van een toekomstige partner.
- Slechts 16 procent van de vrouwen met kinderen heeft een volledige baan. 23 procent werkt niet, de rest werkt in deeltijd.
- Bijna 90 procent van de vrouwen wordt ergens in haar leven volledig verantwoordelijk voor haar inkomen en financiële planning – voornamelijk als gevolg van echtscheiding en doordat vrouwen gemiddeld vijf jaar ouder worden dan mannen.
- Eén op de zes vrouwen denkt dat mannen 'beter' zijn in geldzaken.